

Stuk 18

BWO 4 februari – Stand van zaken Klimaat- en Energiebesluitvorming Voorjaarsnota 2025

De klimaat- en energietransitie is van kritiek Nederlands belang

- › We werken toe naar een **duurzaam en energieonafhankelijk Nederland** waar we
 - Kunnen rekenen op betrouwbare en veilige energievoorziening
 - Minder afhankelijk zijn van onbetrouwbare landen
 - Voorop lopen in de innovatie van de toekomst
 - Energie gebruiken die betaalbaar is
 - Schone lucht inademen
- › De toekomstige economie is een duurzame economie. Dat zal over de hele wereld zo zijn. Daar kunnen wij als Nederland **voordeel uit halen**. We willen niet achterblijven, maar er juist aan **verdienen**.

Het biedt ons een toekomst met...

- Sterke **concurrentiekracht** en **groene groei**: banen, schaalvoordelen, nieuwe technologieën en patenten.
- Een **betaalbare energierekening** voor de mensen thuis. Isolatie van woningen is goed voor de energierekening, het wooncomfort en de gezondheid.
- Een verbetering van de **leefbaarheid** en vermindering van schadelijke emissies.
- Minder grote schade voor mensen, bedrijven en onze economie door klimaatverandering - De **kosten van niets doen** zijn hoog (tot 2050 tussen 77,5 en 173,6 miljard aan klimaatschade in Nederland).

Stabiele, schone energie uit eigen land

- › Dit doen we door te bouwen aan het energiesysteem van de toekomst door onze eigen **productie van hernieuwbare energie te vergroten**, door bijvoorbeeld **kernenergie** en **wind op zee** op te schalen.
- › Hiermee verminderen we risicovolle afhankelijkheden van andere landen bij import van energie en (kritieke) grondstoffen. Dit draagt bij aan onze **strategische autonomie**.
- › We zetten vol in op **energiebesparing** - energie die we niet gebruiken, hoeven we ook niet te produceren, te importeren, te vervoeren en te betalen.
- › Daarom zet dit kabinet het **afgesproken klimaat- en energiebeleid door met de aanpassingen uit het HLA**. Om mensen en bedrijven (investerings)zekerheid te bieden. De knelpunten in de uitvoering pakken we aan.

Waar staan we nu?

- › Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) heeft in de Klimaat- en Energieverkenning (KEV) aangegeven dat het **heel erg onwaarschijnlijk is dat we de bestaande klimaat-en energiedoelen halen**:
 - De KEV raamt een reductie van 45% - 52% in 2030 t.o.v. 1990. Dit is minder dan de afgesproken 55% reductie.
 - De raming voor het finaal energieverbruik in 2030 bedraagt 1590 -1.828 PJ. Het EED-doel voor 2030 is 1609 PJ.
- › Dit komt onder andere doordat:
 - Het kabinet nog niet alle klimaatmaatregelen heeft uitgevoerd die afgelopen jaren zijn aangekondigd
 - De implementatie van maatregelen vertraging oploopt door problemen in uitvoering
 - In het HLA maatregelen zijn geschrapt of toegevoegd met negatief effect op doelbereik

Zorgen dat het in de praktijk ook lukt

- › **Netcongestie** pakken we aan door de aanleg van infrastructuur te versnellen en flexibiliteit van het stroomnet te vergroten.
 - Bedrijven worden financieel ondersteund om hun energievraag te flexibiliseren, waarmee congestie vermindert.
 - Opties worden uitgewerkt voor aanpassing regelgeving om het bestaande net efficiënter en flexibeler te benutten worden uitgewerkt.
- › We zorgen ervoor dat **nettarieven** in de toekomst betaalbaar blijven voor huishoudens en bedrijven
 - Dit doen we door flexibilisering en betere benutting van het net. Daarnaast moeten we kijken naar hoe we de kosten hiervan door de tijd heen en tussen groepen verdelen.
 - In het IBO - Onderzoek bekostiging elektriciteitsinfrastructuur (begin maart) worden hiervoor diverse opties in kaart gebracht.

Zorgen dat het in de praktijk ook lukt

- › Energiesysteem op orde. Voor een zekere, betaalbare en duurzame energievoorziening is het cruciaal om **tijdig de randvoorwaardelijke investeringen** te doen. Hiermee stellen we de woningbouw, mobiliteit, mkb, industrie en glastuinbouw in staat om verder te verduurzamen, en scheppen we ruimte voor groene groei.
 - Dit voorjaar moet de focus qua opbouw van het energiesysteem liggen op elektrificatie, CCS en collectieve warmte. Voor elektrificatie is daarbij van belang dat we netcongestie aanpakken.
- › Bij de uitvoering van beleid is het ook belangrijk dat we **belemmeringen in de uitvoering** wegnemen, zoals het volle stroomnet, personeelstekorten en lange doorlooptijden van energieprojecten. Dit is nodig zodat maatregelen ook het beoogde effect hebben.
 - Met een vliegende brigade gaan we medeoverheden ondersteunen om vergunningsprocedures voor energieinfra te versnellen.
 - Meerdere aanpassingen regelgeving vergunningsprocedures, o.m. om beroepsprocedures van jaarlijks tientallen kritische projecten op middenspanningsnetten tot 1,5 jaar te versnellen.

Vervolgstappen richting VJN2025

- › Na de Klimaatnota is in oktober en november in de sectorale-BWO's **afgesproken om alternatief beleid uit te werken** om invulling te geven aan het indicatieve sectordoel, en deze voor het kerstreces aan te leveren.
- › De tot op heden ontvangen voorstellen voor alternatief beleid zijn **nog niet voldoende** voor invulling van de klimaat- en energiedoelen. Er zijn nog aanvullende stappen nodig.
- › De komende weken wordt samen met sectorbewindspersonen gekeken naar **welk beleid per sector haalbaar is**, in samenhang met de voorstellen uit het Klimaatfonds.
- › Uiteindelijk moet het kabinet tijdens de Voorjaarsnota een besluit nemen over **haalbare, uitvoerbare en betaalbare** klimaat- en energiemaatregelen, ook met oog op onze strategische autonomie, concurrentiekracht en groene groei.

Waar richten we ons op?

- > Uitvoering van eerder afgesproken maatregelen heeft de grootste prioriteit. Deze kunnen gezamenlijk al **een forse reductie opleveren**. Daarnaast moeten voor de maatregelen die in het HLA zijn geschrapt een alternatief worden gevonden.
 - Ook is **blijvende inzet op energiebesparing nodig**; Nederland is 100 PJ verwijderd van het doel voor finale energiebesparing.
- > Deze aanpak is erop gericht om de klimaat- en energiedoelen weer binnen bereik te brengen. **De reeds afgesproken sectordoelen** zijn het ankerpunt voor de klimaatopgave in de verschillende sectoren – volledige invulling van de sectordoelen komt overeen met een opgave van ca. 21 Mton.

>

